

Türk Sosyoloğu Ziya Gökalp Kimdir Hayatı Eserleri Hakkında Kısaca Özet Bilgi

İçindekiler

- Türk Sosyoloğu Ziya Gökalp Kimdir Hayatı Eserleri Hakkında Kısaca Özet Bilgi
- Ziya Gökalp'in Düşünce Yapısı ve Türkçülük Anlayışı
- Ziya Gökalp'in Eserleri
- Ziya Gökalp'in Mezarı ve Cenaze Töreni

Milli Edebiyat hareketinin kurulması ve gelişmesinde önemli rol oynar. **İlk Türk sosyologu**dur. Sanatı, özellikle de şiiri düşüncelerini yaymak için bir araç olarak kullanmıştır. Bu yüzden şiirlerinde düşüncelerini dile getirmiştir. Edebiyatı şuur ve şiir devri olmak üzere iki bölüme ayırır, kendi yaşadığı dönemi şuur devri olarak tanımlar.

Önerdiği toplumsal modeli Emile Durkheim'in temellerini oluşturduğu dayanışmacılık ekseninde şekillendirmiştir. Yeni Hayat adlı şiir kitabında gelecekteki devletin esaslarını yeniden yorumlamak belirler. Din, vatan, ilim, medeniyet, lisan, vazife gibi sosyal kavramları tartışır. Altın Işık adlı şiir kitabında çocuklar için manzum ve mensur masallar, kıssalar anlatır. Bu yüzden daha çok didaktik şiirler yazmıştır. Bir dönem aruzu, daha sonra heceyi kullanmıştır. Özellikle Beş Hececilerin aruzu bırakıp heceyi kullanmalarını sağlamıştır. Dile büyük önem vermiştir.

Türkçe karşılıkları olan Arapça, Farsça sözcük ve tamlamaların atılması gerektiğini savunmuş ve halk diline yerleşmiş olanların da kabul edilmesi gerektiğini savunmuştur. Makaleler, didaktik şiirler, manzum destanlar ve masallar yazmıştır. Eserleri: Şiir: Kızıl Elma, Altın Işık, Yeni Hayat Düzyazı: Malta Mektupları (mektup), Türkçülüğün Esasları (araştırma), Türkleşmek - İslamlaşmak - Muasırlaşmak (makale), Türk Medeniyet Tarihi, Türk Töreni, Doğru Yol, Türk Ahlakı, Makaleler(10 cilt)

BAŞKA DETAYLI BİR KAYNAK:

Millî Edebiyat dönemi "**Türkçülük**" felsefesinin oluşturulmasında, kültürel değerler vesilesiyle bir toplumun "**millet**" olma şuurunu kazanmasında **Ziya Gökalp**'in ortaya koyduğu

fikirler temel yapıyı oluşturmaktadır. Türklüğün ilk dönemlerine kadar inerek imparatorluk toplum yapısından, XX. yüzyıl başlarında kendisini tüm dünyada kuvvetle hissettirmeye başlayan “millet olma” şuuruna gidilmesine katkı sağlamıştır.

Özellikle dönemin siyasi yapılanmasını da şekillendiren fikirlerini ortaya koyan en önemli eseri Türkçülüğün Esasları’dır. Bu çerçevelerde Ziyâ Gökalp’e baktığımızda o, döneminde edebî eserler vermesinin yanında daha çok fikrî arka planın oluşmasına hizmet etmiştir.

O da, birçok Türk aydını gibi Osmanlı milliyetçisi olarak başlamış ve 1911 ‘de [Genç Kalemler Dergisi](#)’nde **Turan** manzumesiyle Türk milliyetçiliğine dönmüştür. Edebiyat özellikle de şiir, Gökalp için düşüncelerin aile getirildiği başka bir yoldur. Tüm bu görüşleri ile Gökalp, [Millî Edebiyat](#) Dönemi kültürel yapısının oluşmasında önemli olan **Türkçülük düşüncesinin** lideri durumundadır.

Ziya Gökalp’in Düşünce Yapısı ve Türkçülük Anlayışı

Bu aydınımız, Türk kültür, düşünce ve siyaset geçmişimizin en önemli kişilerinden biridir. İmparatorluk bilincinden Ulus devlete anlayışına geçiş sürecinde yaşam süren Gökalp’in, karşılaşılan problemlerin de tesiriyle Türk milletini ve Türk kültürü üstüne kurduğu kültürel, siyasal ve sosyolojik teorileri bugün dahi realitesini sürdürmektedir. Çünkü Ziya Gökalp’in pek çok kültürel, siyasal ve dinsel düşünceleri yeniden inşa edilen Türk Cumhuriyeti ile birlikte hayata geçme şansı bulmuştur. Ziya Gökalp’in bu fikirleri üzerinde Batılı düşünce akımlarının da etkili olduğu bir gerçektir.

Aynı dönemde yaşadığı pek çok Türk aydını gibi Gökalp ‘in fikir hayatı üzerinde de, Osmanlı İmparatorluğu’nun parçalanıp ayrışma dönemde ortaya çıkan askeri, dinsel, siyasal ve ekonomik problemlerin derin etkilerini görmekteyiz. Bu sorunların de etkisiyle Ziya Gökalp’in fikir yapısı içerisinde milliyetçilik bakış açısı çok mühim bir alana sahip olmuştur. Ancak **Ziya Gökalp’in milliyetçiliği**, ırk temelli değil; daha çok kültürel bir milliyetçiliktir. Tam da bu sebepler **Mustafa Kemal Atatürk**’ü derinden etkilemiş aydınlarımızdan biridir.

Çok çeşitli türlerde eserler veren Ziya Gökalp’in fikir ikliminin oluşması sürecinde aile çevresi, Dr. Abdullah Cevdet, Yorgi Efendi, İbrahim Temo, İsmail Hakkı Bey, İshak Sukuti ve Naim Beylerin yanında; Genç Türklerin de etkisi olduğu bilinmektedir. Ziya Gökalp’in

fikirleri nedeniyle İttihat ve Terakki Fırkasında çeşitli üst düzey görevlerde de yer almıştır. Aynı biçimde, Durkheim'ın toplumbilimsel bakış açısı da [Ziya Gökalp'in fikirleri](#) üzerinde çok önemli tesirleri olmuştur.

Ziya Gökalp'in Eserleri

- * Kızıl Elma (1914)
- * Türkçülüğün Esasları (1923)
- * Doğru Yol (1923)
- * Türk Töresi (1923)
- * Malta Mektupları
- * Türk Medeniyet Tarihi (1926, ölümünden sonra)
- * Altın Işık (1927)
- * Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak (1929)
- * Yeni Hayat (1930)
- * Kürt Aşiretleri Hakkında Sosyolojik Tetkikler

Ziya Gökalp'in Mezarı ve Cenaze Töreni

1924 yılında hayata gözlerini yuman ünlü Türk fikir adamının mezarı Divan yolu caddesi üzerinde olan İkinci Mahmut türbesi haziresi padişah sandukalarının yer aldığı türbe binasına çok yakın bir yerde bulunmaktadır.

